

TEKSTILEC

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TEKSTILINDUS KRANJ

Leto XVIII.

Januar 1975

Št. 1

Franc Hočevar dipl. ing. — naš novi direktor

Delavski svet podjetja je na svoji 12. redni seji, dne 21. novembra, imenoval za novega direktorja podjetja Franca Hočevarja, diplomiranega inženirja. Delovno mesto glavnega direktorja je nastopil 16. januarja letos.

Tov. Hočevar je bil rojen 6. septembra 1933. V Kranju je najprej dokončal srednjo tekstilno šolo — predilski odsek. Kot štipendist Gorenjske predilnice Skofja Loka je nadaljeval študij na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, kjer je 1961. leta diplomiral. Po končanem študiju je bil zaposlen na odgovornih in vodilnih mestih v Gorenjski predilnici Skofja Loka ter Niko Železniki. Leta 1968 je nastopil delo direktorja Tekstilnega centra Kranj, od leta 1974 dalje pa je bil direktor TOZD Zvezda, ki je prav tako v sklopu Tekstilnega centra. Tov. Hočevar je vseskozi tudi aktiven družbenopolitični delavec.

Na prvem uradnem sestanku 21. novembra 1974 se je tov. Hočevar v kratkih besedah zahvalil kolektivu za zaupanje ob izvolitvi in izrazil zadovoljstvo, da bo kolektiv tudi pod njegovim vodstvom uspešno napredoval, pri čemer pa pričakuje podporo celotnega kolektiva.

R. S.

Kljub temu pa se večina gospodarstev danes bori proti njej z miselnostjo monetaristov, ki verjamejo, da je zdravilo v drastičnem reduciranju pritoka denarja na trg.

Med delegati na skupščini je prevladalo mišljenje, da je sedanjo visoko inflacijo mogoče obvladati le, če se bo **potrošnja zmanjšala**, če se bo **produktivnost zvišala** in če bodo **plače rasle v sorazmerju z realno povečano produktivnostjo**. Istočasno pa je tudi prevladalo mišljenje, da moderna družba najbrž ni pripravljena žrtvovati svoje potrošniške navade v večji meri in tudi ni pričakovati, da bi se ublažila inflacija plač. Ko se v tej situaciji zaprejo viri kreditov in ko se cena denarja močno poveča, se nevarnost splošne krize ne da več preprečiti, to pa pomeni zapiranje tovarn in rast nezaposlenosti.

Kljub takim pesimističnim pogledom je dolžnost vodilnih ljudi v gospodarstvu biti optimisti, ki temelji na boljši organiziranosti in produktivnosti industrije, čemur je bilo posvečeno tudi vse nadaljnje delo skupščine.

POLOŽAJ TEKSTILNE INDUSTRIJE IN NJENA MARKETING STRATEGIJA

Položaj mednarodne tekstilne industrije

V 12. številki strokovnega glasila Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije je bil objavljen zelo zanimiv prispevek avtorja Lojzeta Šarca, dipl. inž. pod naslovom »Položaj mednarodne tekstilne industrije«. Ker smo menili, da bo zanimiv tudi za naše bralce, smo se odločili, da ga v celoti objavimo tudi v našem glasilu:

V sredini septembra 1974 sem imel priložnost sodelovati kot opazovalec na redni letni skupščini IFCATI (International Federation of Cotton and Allied Textile Industries) v Benetkah. IFCATI je mednarodno združenje bombažarske tekstilne industrije in šteje 28 držav članic, vse države Zapadne Evrope, Skandinavije, Severne Amerike, Indije, Hong Konga in Japonske. Združuje torej večji in najpomembnejši del te industrije na svetu. Jugoslavija kakor tudi ostale države Vzhodne Evrope na žalost niso včlanjene, čeprav bi to bilo za vsakogar zelo koristno.

Na letošnji skupščini so bile obravnavane predvsem teme, ki so za to industrijo trenutno anjpomembnejše in mogoče v tem trenutku nejasne, in sicer:

— Položaj tekstilne industrije in njena marketinška strategija.

— Marketinški sistem v industriji umetnih vlaken.

— Moderni sistem distribucije tekstila (maloprodaja).

Vsako od navedenih tem je obravnavalo po več predavateljev, ki aktivno delujejo na

teh področjih. Tako so prvo temo obravnavali Sir Jean Lewado, glavni direktor firme Carrington Viyella Ltd., Velika Britanija, g. Hendrik Van Delden, glavni direktor firme Gerit Van Delden & Co., ZRN in g. James D. Finley, glavni direktor firme J. P. Stevens & Co., Inc., ZDA. Drugo temo so obravnavali Dr. Carlo M. Gritti, predsednik Montefibre S. A., Italija, Dr. Hermann Zwick, direktor firme Farbwerke Hoechst AG., ZRN in g. Claude Ramsay, gl. direktor in predsednik firme Akzona Incorporated, ZDA. Tretjo temo pa so predstavili predstavniki nekaterih največjih svetovnih trgovskih organizacij kot so British Home Stores, Migros, La Rinascente in drugi.

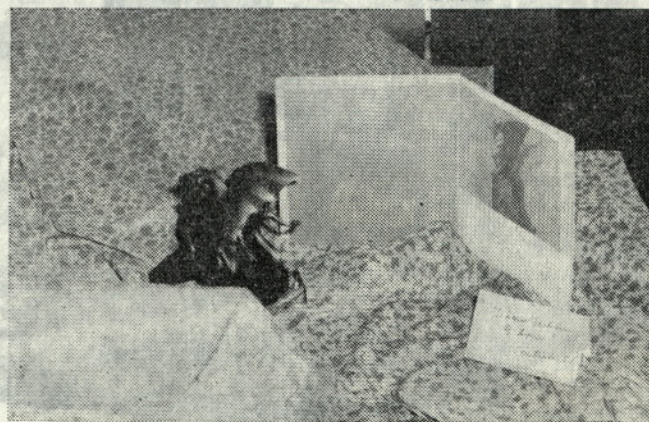
V teku preteklih 12 mesecev se je tekstilna industrija srečevala s hitro rastočimi cenami surovin, energije in z rastočo socialno neurejenostjo na račun hitre rasti inflacije. Čeprav so se nerealistično visoke cene tekstilnih surovin v zadnjem času ustalile na nižjem nivoju, delno tudi zaradi zmanjšane povpraševanja, je inflacija še vedno na visoki stopnji tudi na pod-

ročju dežel OECD. Še slabša stran te situacije pa je dvom, ali so močne doze antiflacijskih ukrepov, ki so jih predpisale OECD vlade in ki jih tudi že izvajajo zadostne, da bodo svetovni ekonomiji pomagale iz težav. Rast bruto produkta v državah OECD za 0,5 % in nevarnost, da ekonomije teh držav ob koncu leta 1974 zaidejo v resno krizo, se kot je videti, ne da več popraviti. Cena drage nafte visi sedaj kot Damoklejev meč nad mnogimi narodnimi gospodarstvi, naj bodo to industrijsko razvite ali pa države v razvoju. Pričakovati smemo, da se bodo devizno plačilni deficit povzpeli astronomsko visoko. Vsaj v nekaterih primerih. Marsikdo se zanaša, da bo razlike kril z višjim izvozom, od tu naprej pa je le še en korak k uvedbi restrikcij uvoza, s tem pa se poruši občutljiva mreža mednarodne trgovine, ki je odločilno prispevala k povojni prosperiteti svetovnega gospodarstva. Mednarodna trgovina je tako zopet resno ogrožena z nevarnostjo izolacionizma.

Ponovno naraščanje inflacije praktično na vseh delih našega planeta povzroča nevarno in potencialno eksplozivno krizo zaupanja v družbo. Zvišanje cen dobrin, kot so energija, hrana, vlakna in metali, še poslabšuje stalno naraščanje cen gotovim izdel-

kom, inflacija cen servisu in inflacija plač.

Vprašanje, kako se boriti proti inflaciji, je v glavnem odvisno od tega, kako si kdo razlaga razlog zanjo. Mnogi posamezni razlogi so bili večkrat navedeni; to so prevelika rast finančnih sredstev, devizno plačilni deficit, inflacija osebnih dohodkov, splošna devalvacija valut nasproti zlatu ali nasproti eni od vodilnih valut in še drugi. Danes je že jasno, da tako razsežne inflacije ni mogoče več krotiti samo z enim od teh ukrepov, ampak le v kombinaciji vseh poznanih.

Ljubljanski zmaj za artikel Capolo na sejmu MODA '75. Več o tem berite na strani 2

S sejma MODA '75 v Ljubljani

Ljubljanski zmaj in diploma za Tekstilindus

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil od 20. do 26. januarja sejem »Moda 75«. V treh halah je razstavljalo okrog 250 razstavljalcev modnih tkanin, pletenin, izdelkov usnjarske predelovalne industrije usnja in raznih modnih dodatkov iz vse Jugoslavije. Zanimanje za letošnji sejem Mode je bilo ogromno, tako da so morali prireditelji odpreti še dodatne prostore.

V hali »B« je imelo svoje razstavne prostore tudi naše podjetje. Letošnja moda ima rada mehke tkanine, v bombažu imitira svilo v takoimenovanem Silk looku, ki daje tkanini svilen otip, desseni so majhni in zabrisani, podarja pa naslednje barve: rjavo, ecri, barvo puščavskega peska in temno zeleno. Letošnja mehko-padajoča moda je bila izhodišče za konstrukcijo našega razstavnega prostora. Da bi efekti mehke prišli do izraza, so za podlago izbrali steklo kot nekaj trdega. Pokončne zadnje stranice pa so bile poslikane z modeli, ki napovedujejo letošnjo modo. Sam razstavni prostor je bil razdeljen na dva dela.

V prvem delu smo razstavili najprej popeline za moške srajce v artiklu Pag, ki je izdelan iz 100 % česanega bombaža, apretiran proti mečkanju. Obenem smo v tem delu predstavili nov artikel iz mešanice 85 % po-

liestra in 15 % lanu za moške srajce. Druga skupina je predstavljala artikel Capolo, potiskan s cvetličnimi vzorci v bicolor tehniki na beli osnovi. V tretji skupini smo predstavili naš renomirani saten, izdelan iz 100 % česanega bombaža, potiskan v filmskem tisku v živih barvah. V četrtem delu smo zopet prikazali artikel Capolo, potiskan z modernimi figurativnimi vzorci, primeren za moderne ženske bluze. V peti skupini pa smo prikazali sintetični batist Capolo, potiskan v letu 1975 s tako modernimi majhnimi cvetličnimi vzorci v zamolklih barvah.

Za artikel Capolo — sintetični batist, izdelan iz 67 % poliestra 33 % bombaža, primeren za letos tako moderne lahke in bogato krojene letne ženske obleke in ženske bluze — smo prejeli najvišje priznanje, ki ga lahko prejme razstavljalca na sejmu »Mode 75« LJUBLJANSKEGA ZMAJA!

V drugem delu pa smo prikazali naš nov proizvodni program dekorativnih tkanin, ki so potiskane z modernimi vzorci v bogati barvni paleti. Prav ta nov program teh tkanin pa je vzbudil precejšnje zanimanje obiskovalcev sejma in posebno strokovne komisije, ki je tem tkaninam podelila posebno priznanje DIPLOMO za artikel York iz novega programa dekorativnih tkanin.

Osnutek rastavnega prostora je izdelal arhitekt Janez Suhadolc, asistent FAG v Ljubljani. Sam razstavni prostor je precej izstopal od paviljonov ostalih razstavljalcev, zaradi modernega koncepta.

Program akcij v letu 1975

Koncem februarja bomo organizirali v hotelu Creina interno modno revijo za naše poslovne partnerje, kjer bi prikazali proizvodni program v letu 1975. Istočasno bomo pripravili v hotelu Creina razstavo za notranjo opremo in tkanin za zavese, pregrinjala in tapete.

Občanom Kranja in članom kolektiva pa se bomo predstavili z modno revijo, ki jo bomo prikazali v kinu Center v Kranju.

Naši modeli na modni reviji v Festivalni dvorani

V okviru sejma »Moda 75« je priredil Center za sodobno oblačenje iz Ljubljane v Festivalni dvorani vsak dan dve modni reviji. Na popoldanski reviji so prikazala svoje modele konfekcijska podjetja, na večerni reviji pa proizvajalci metražnega blaga, kjer

Del paviljona, kjer smo razstavljali dekorativne tkanine

je predstavilo tudi naše podjetje 12 modelov, ki so bili razdeljeni v tri skupine.

V prvi skupini so predstavili štiri modele iz artikla Capolo, ki je mešanica sintetične in bombaža v dveh desetinah. Kreirani so bili po letošnji bogato nabrani modi in sicer dve letni obleki in dva letna kostima. Za artikel Capolo, iz katerega sta bili krojeni obleki in letna kostima, smo dobili najvišje letošnje priznanje »Ljubljanskega zmaja«.

V drugi skupini sta bila dva modela ženskih letnih oblek in dva modela kostimov, izdelani iz našega renomiranega satineta, kjer je surovina 100 % česan bombaž potiskan s cvetličnim vzorcem v filmskem tisku. Zadnji štirje modeli pa so bili izdelani iz jerseyja v efektnih barvnih kombinacijah. Obleke in ko-

stimi so vzbudili precejšnje zanimanje, saj so bili deležni precejšnjega aplavza s strani gledalcev v dvorani.

Modeli so bili izdelani po zamisli sodelavk Centra za sodobno oblačenje v Ljubljani.

S. J.

S sejma Interstoff v Frankfurtu

V mesecu novembru je bil 31. Interstoff v Frankfurtu. To je mednarodni vzorčni sejem za zimo 1975/76.

Interstoff predstavlja sejem vzorcev, kjer razstavlja svoje izdelke preko 800 razstavljalcev iz skoraj vseh evropskih držav, ki se jim pridružijo še države Amerike, Azije, skratka iz celega sveta.

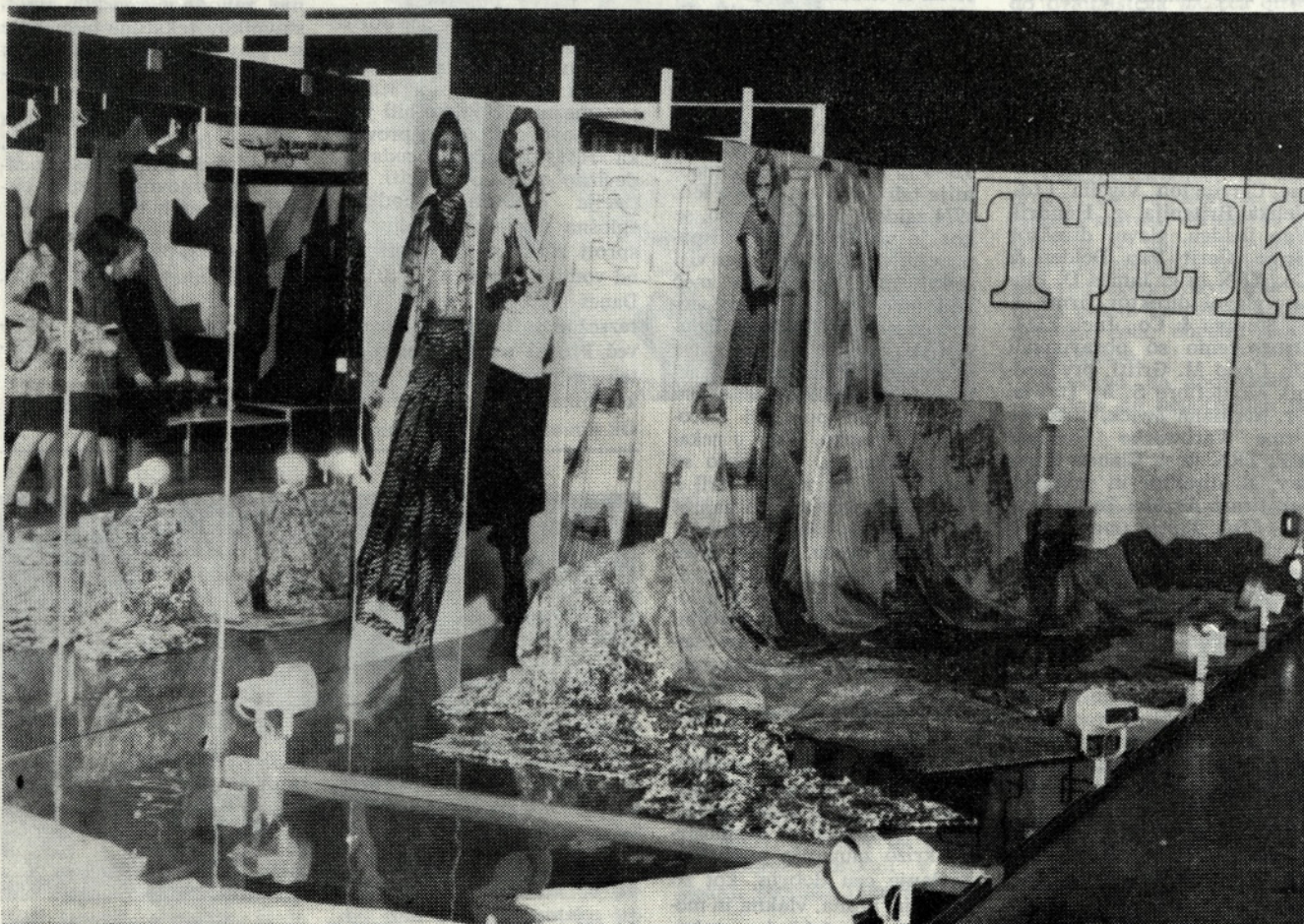
Ogled takih in podobnih sejmov je zelo važen, tudi za nas, kajti le tako lahko uspešno zasledujemo tendence tkanin, pletenin in vzorcev ter barv v svetu mode. Tudi Tekstilindus kot ena večjih tekstilnih tovarn moramo slediti razvoju tekstilnih vlaken, tkanin, barvnim zahtevam in podobno.

Morda bi se najprej seznanili z novostmi na polju srajčevine, kjer smo veliki proizvajalci.

Veliko je bilo videti pestro tkanin z atlas progami in karo desseni na svetlem fondu, ali pa svetlih prog na temnih fondih. Zaradi enostavnosti oziroma nižje cene se enakovredno pojavljajo tiskani desseni z imitacijo pestro tkanih prog. Barv v progah ali karu je lahko več in so živahnih barv. Opazili smo tudi vezene figurice na pestro tkanih progah. Tudi to bi bilo možno imitirati s tiskom. Tkanine same so iz 100 % bombaža, mešanice PE/bombaža ali PE/lan. Teža tkanin se giblje med 90 — 110 g.

Tkanine za damske obleke se spreminjajo v skladu s prihajajočo modo; le-ta predpisuje daljše, mehko padajoče linije, široke, s širokimi

(Nadaljevanje na 5. strani)

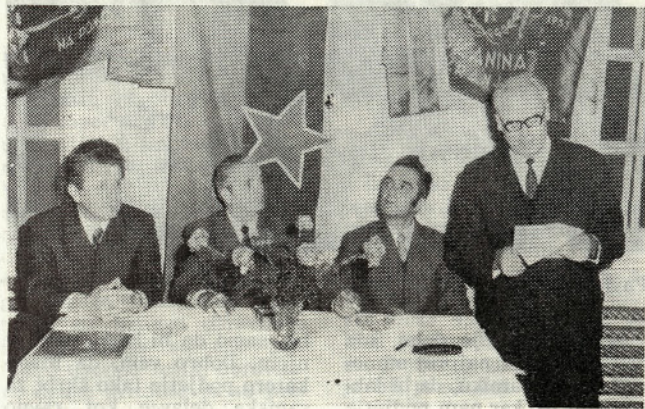

Naš razstavni prostor na letošnjem sejmu MODA '75

Nov prapor in brizgalna

Zadnjo soboto v januarju so se naši gasilci zbrali na rednem letnem občnem zboru. Tokrat bi lahko zapisali,

poučevanje zaposlenih o varnosti pred požari. Iz podatkov v poročilu je tudi razvidno, da je v naše prostovoljno

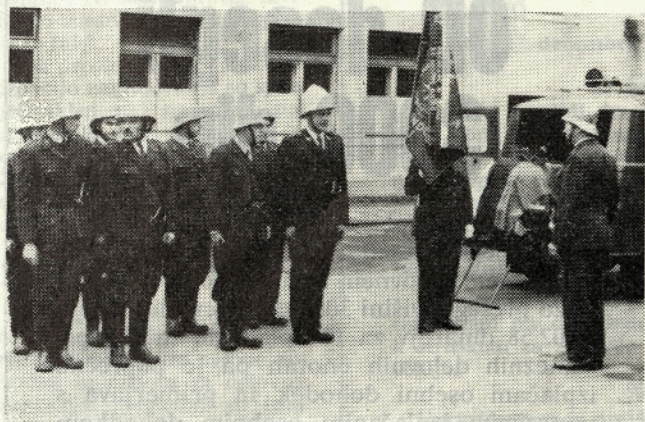

Delovno predsedstvo konference

da je bil še posebej slovesen, saj so naši gasilci razvili nov prapor, poleg tega pa jim je bila izročena v uporabo nova motorna brizgalna.

Občnega zbora so se poleg predstavnikov družbeno-političnih organizacij podjetja udeležili še: glavni direktor Hočvar ing. Franc, direktor kadrovskega sektorja Tine Rojina, tehnični direktor Zvozne Cerne, predsednik občinske gasilske zveze Franc Košnjek, poveljnik poklicne ga-

gasilsko društvo vključenih 131 članov, od tega je 5 mladincev, 93 aktivnih članov, 29 v rezervi in 4 častni člani. Tov. Hribar je poudaril, da so to dokaj skromni podatki za tako številen kolektiv, kot je naš, še posebej kritično pa je ocenil podatek, da je vključenih med gasilce premalo mladine. Predsednik mladinske organizacije Marjan Ojsteršek je v imenu mladinske organizacije pozdravil občni zbor, v nadaljevanju

Ob slavnostnem prevzemu brizgalne

silske enote Kranj tovariš Kastelic, predstavniki prostovoljnih gasilskih društev Save in Iskre ter drugi.

Po pozdravnih besedah tovariša Hribar Franca, predsednika prostovoljnega gasilskega društva podjetja, je zbor začel s svojim delom. Tov. Hribar je v kratkem in izčrpnem poročilu ocenil delo gasilcev za preteklo obdobje. Posebej je poudaril, da je glavna naloga gasilcev predvsem preventiva in stalno

razprave pa je obljubil, da bo v bodoče vodstvo mladinske organizacije sprejelo kot eno svojih nalog tudi vključevanje mladine v prostovoljno gasilsko društvo. Občni zbor je pozdravil tudi glavni direktor Hočvar ing. Franc, ter jim zaželel veliko uspehov pri njihovem delu, pri tem pa poudaril, da naj bi njihovo delo ne bilo gašenje požarov, temveč preventiva in vzgoja o požarni varnosti. Občni zbor je v imenu orga-

Priprava na »mokre vaje«

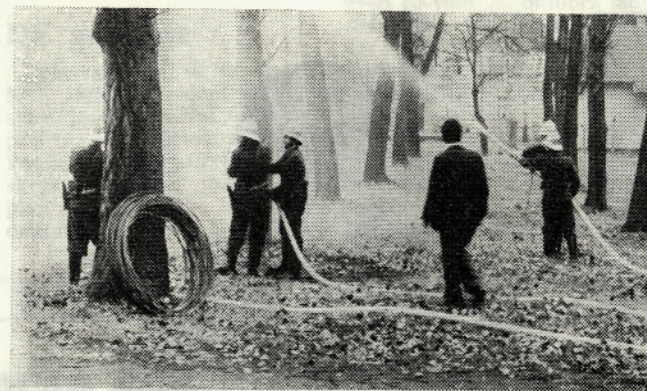
nizacije ZK podjetja pozdravil tudi sekretar sveta ZK tovariš Franc Koporec. O vključevanju novih članov v vrste gasilcev je bilo govora tudi v ostalih razpravah, kjer je bilo poudarjeno, naj bi se vključile tudi ženske in pa strokovni kader.

Po končani razpravi je predsednik sindikalne organizacije podjetja Franc Istenič slavnostno izročil gasilskemu društvu nov prapor, katerega je prevzel Hribar Franc.

Za tem je na dvorišču obrata II sledila slavnostna predaja nove brizgalne. Predsednik delavskega sveta podjetja Ivan Mauser je gasilski de-

setini obrata II slavnostno izročil v uporabo novo motorno brizgalno znamke Rosenbauer. Pri tem je tovariš Mauser dejal: »Dragi gasilci! V uporabo vam izročam novo brizgalno z željo, da bi jo čim manjkrat uporabljali, kadar pa jo boste pač morali, pa naj vam uspešno pomaga pri reševanju našega skupnega premoženja.« Tako se je uresničila dolgoletna želja naših gasilcev, ki je bila potrebna in upravičena.

Po končani slovesnosti so naši gasilci prikazali mokro vajo, pri čemer so preizkusili tudi delovanje nove motorne brizgalne.

Položaj mednarodne ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

— Visoka stopnja inflacije.

— Itd.

Predvsem našeti dejavniki so bili v zadnjem času razlog, da se je v nekaterih deželah (v Angliji in ZRN) razvil moderen tip tekstilnih podjetij, takoimenovanih »Multi-process, Multi-product, Vertically integrated Textile Company«.

Na kratko povedano, se v razvitem svetu danes smatra, da ima največje možnosti obstoja in razvoja tekstilno podjetje, ki ne bazira samo na eni vrsti surovin, predeluje jih več vrst, tako naravne kot umetne in je s tem sposobno hitre menjave. Ni vezano samo na enovrstno tehnologijo, ampak obvladuje več vrst, hitro se lahko prilagaja proizvodnji različnih vrst proizvodov. Pri vsem tem pa je vertikalno organizirano, torej ima v svojem sklopu celoten proces izdelave nekega artikla od vlakna do končnega izdelka. Tako podjetje mora biti dobro vodeno in naj bi istočasno bilo čim bolj specializirano, to je pri vsem tem naj bi imelo veliko serijsko proizvodnjo enostavnih artiklov.

To so sicer bistvene misli in orientacija nekaterih predstavnikov tekstilne industrije. To je vzrok, da so procesi združevanja, spajanja, integracije, ali kakor koli to imenujemo, danes v razvitem svetu na dnevnem redu. Tako je npr. v Angliji nastalo že 5 velikih grupacij, ki so danes v Evropi med največjimi tekstilnimi koncerni in ki so organizirane na opisani način.

Nasprotno takim težnjam pa poznamo tudi drugi tip, ki predstavlja nasproti velikosti in velikemu združenemu kapitalu predvsem tele prednosti:

— visokokvalitetno raven proizvodov;

— izključna prodaja pod

lastno zaščitno značko (Marka);

— hitro prilagajanje potrebam in modi;

— visoka raven vodenja, ipd.

Želeli bi posebej osvetliti v začetku našete glavne probleme današnje tekstilne industrije v razvitem svetu.

Naraščajoči uvoz tekstila iz nerazvitih dežel ima po mnenju nekaterih predstavnikov ugoden dolgoročni vpliv na tekstilno industrijo določene države. Ta čas je ta uvoz sorazmerno največji v Anglijo, nato pa v ZRN, ZDA in še najmanjši v Italijo in Francijo. Ta uvoz v začetku sicer škoduje domači industriji, istočasno pa jo ob tem prisili, da se modernizira, da pospeši proces prestrukturiranja v sposobnejša vertikalno organizirana podjetja, kombinirana z mednarodno dejavnostjo. Tako podjetja oz. grupacije hitro odpirajo svoje obrate ali vršijo sovlaganje v drugih izvenmatičnih deželah, ko si iščejo poti lažjega plasmaja svojih proizvodov ali zagotavljanja polizdelkov za lastno proizvodnjo. Zato tiste dežele, ki še vedno premočno ščitijo svojo tekstilno industrijo z raznimi zaščitnimi tarifami pri uvozu, vršijo mačehovsko uslugo v pogledu njenega dolgoročnejšega razvoja.

Naslednji pomembni dejavnik, ki je vplival in še vedno vpliva na položaj industrije, je tehnološki napredek. Le malokatera industrija je podvržena takim ekstremnim fluktuacijam v plasmaju kot raven tekstilna. Navajamo le nekatere.

V sektorju pletilstvo, ki je v dobi šestdesetih let zabeležil ogromen porast na račun trikojskih in najlonskih srajc in spodnjega perila, je praktično preko noči to tudi izgubil. Pri tem pa je istočasno tudi nepričakovano zaživel sektor tkanin iz mešanice po-

liester-bombaž, ki se je vse do tedaj boril s težkočami plasmaja. S pričetkom uporabe teksturiziranega poliestrskega filamanta v tkalstvu je ta sektor doživel dokončno ogromno spremembo, lahko rečemo preroditev, saj je do takrat vladalo mišljenje, da bo pletenje v bodočnosti popolnoma zamenjalo tkanje. S tem pa je tudi poliester v močni meri nadomestil najlon in celulozne filamente.

Sektor predenja bombaža je v razvitem svetu tako načel, zaradi konkurence držav v razvoju, da je danes le malo podjetij na zahodu, ki so pripravljena na novo investirati v to področje, razen čez za dopolnitev svojih lastnih potreb.

Razvoj mnogovrstnih tipov sintetičnih prej je dal moderni tekstilni industriji nov pečat in povzročil strukturne spremembe. Kapitalno močna kemična industrija, proizvajalka tekstilnih surovin, je v nekaterih deželah uspešno priključiti razdrobljeno delavsko številno tekstilno industrijo.

Navedeni razlogi so pomagali in vodijo k logičnemu rezultatu, k modelu velikega vertikalno integralnega podjetja. Veliko moderno tekstilno podjetje bo imelo vitalno vlogo v nadaljnjem tehnološkem razvoju. Ta čas sicer ni na vidiku nekih večjih tehnoloških revolucij, kot recimo neka nova vlakna, pač pa se pričakuje znatna evolucija znanih procesov in tehnik.

Tudi vloge manjših podjetij v razvoju tehnologije ne gre zanemariti, vendar se bo odločitev o tem, ali je nek proces zares boljši in uporabnejši, pokazala le v velikih organizacijah, kjer se bo pokazalo, da novi produkt bolje zadovoljuje vse večje povpraševanje za boljšim blagom. Potrošnik zahteva in lahko tudi pričakuje vedno večji izbor končnih izdelkov.

V ZDA in Evropi je v zadnjem času nastalo po nekaj velikih maloprodajnih organizacij, ki imajo vse večji vpliv na industrijo. Take velike maloprodajne organizacije s specializiranim prodajnim servisom in centralno nabavo mnogo hitreje posredujejo želje kupcev nazaj industriji, jato je dobro sodelovanje le-te z njimi zelo važen element uspešnega poslovanja.

Čeprav ostaja še vrsta pomembnih dejavnikov, ki vplivajo na položaj tekstilne industrije, kot npr. velika inflacija in temu podobno, pa je potrebno vedeti, da je to industrija, ki proizvaja osnovne življenjske potrebščine vsakega posameznika in katerih poraba stalno narašča. To naraščanje, je pogojeno z rastjo prebivalstva in rastjo standarda, tako da lahko pričakujemo, da bo povpraševanje za tekstilom v najbližnji bodočnosti raslo z dinamiko, ki je do sedaj še nikoli nismo zabeležili. V naslednjih treh desetletjih lahko pričakujemo mnogo hitrejšo rast tekstilne industrije kot do sedaj.

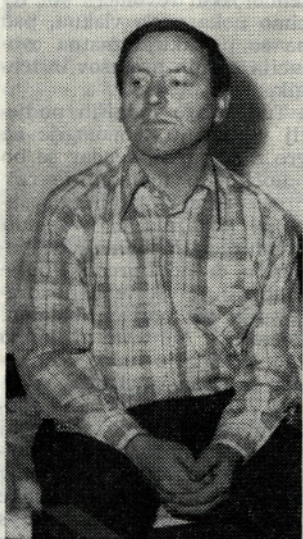
Vsi poročevalci na konferenci so bili istega mišljenja, da je perspektiva tekstilne industrije kljub vsem težavam zelo dobra za vsa sposobna in dobro organizirana podjetja.

Nadvse zadovoljni!

Pretekli teden se je naše uredništvo mudilo v Stražišču. Tako smo izkoristili priložnost in obiskali nekaj stanovalcev novega prizidka delavskega doma. Spremljal nas je upravnik doma tovariš Ravnikar. Povedal nam je, da je nekaj sob še prostih, ki pa bodo v kratkem času tudi sprejele nove stanovalce. V novi prizidek so se preselili moški iz starega dela doma, dobil pa je tudi nekaj novih stanovalcev. Za vse nove stanovalce se pred vselitvijo organizira kratek seminar, na katerem se jih pouči o hišnem redu in disciplini, ki veljata v domu, o vzdrževanju čistoče v sobah, skratka o vsem, kar mora vedeti stanovalec delavskega doma. Ker smo se mudili v delavskem domu v dopoldanskem času, je bila večina stanovalcev na delu, kljub temu pa nam je uspelo najti štiri sogovornike, katere smo vprašali o počutju v novih prostorih. Takole so nam odgovorili:

Vinko Kožuh — delavec v kotlarni obrata I

»V delavskem domu stanujem že 5 let. V novem delu doma sem zelo zadovoljen z vsem. S sostanovalcem se dobro razumem, sobo pospravljava izmenično, enkrat je na vrsti on, drugič jaz. Dolgčas mi ni, saj sem v prostem času skoraj vedno zaposlen. Prvič si moram zaradi sladkorne bolezni sam kuhati, na kar sem že navajen. Drugič pa si vedno najdem zraven tudi še kakšno delo. V sobi imam šivalni stroj, pa si sam zarobim rjuhe, zašijem perilo in podobno, pa tudi drugim rad kaj zašijem, če me prosijo.«

Vinko Kožuh

Miljkovič Stanimir — delavec v belilnici

»Kljub temu, da sem v starem delu stanoval le štiri mesece, se v novem prizidku dosti bolje počutim. Stanujem skupaj z Lukič Brankotom, ki pa večkrat prenoči pri bratu na Planini, tako se ponavadi bolj malo vidiva.

Sobe so tukaj lepše, zelo praktično opremljene in dosti bolj enostavne glede čiščenja. Hranim se v restavraciji doma, poslužujem pa se tudi pralnice, kjer lahko damo perilo v pranje. Skratka, o vsem se lahko le pohvalno izrazim in sem nadvse zadovoljen.«

Marič Nedeljko — plemenitilnica I

»Moj sostanovalec je Mijatovič Duško, s katerim se kar dobro razumeva. V delavskem domu stanujem že 4 leta in sem na splošno zelo zadovoljen. Stanarina, ki jo plačujemo, se mi nikakor ne zdi previsoka napram vsemu, kar nam nudijo v delavskem domu. Tudi hranim se v de-

da ne bomo ob slabem vremenu vezani le na sobo.

Z Nedeljkom smo se pogovarjali kar na hodniku, da ne bi zbudili njegovega sostanovaleca, ki je delal na nočni izmeni. Na koncu našega razgovora smo ga povprašali tudi kaj meni o redu in disciplini v delavskem domu. Odgovoril nam je:

»Kljub pravilom in hišnemu redu, ki velja v domu, se vedno najdejo posamezniki, ki bodisi z razgrajanjem, popivanjem in podobnim, kršijo disciplino, pri tem pa motijo ostale stanovalce v domu. Menim, da bi morali proti takim kršiteljem najostreje

Stanimir Miljkovič

lavski restavraciji v domu. V prostem času se sestajam s prijatelji, berem časopise, pospravljam sobo, kadar sem na vrsti in podobno. Večina stanovalcev si želi, da bi kmalu odprli klubske prostore v novem prizidku, kjer bomo lahko gledali televizijo, poslušali radio, igrali šah, skratka,

ukrepati in jim enostavno odpovedati bivanje v domu.«

Pavlov Andon — delavec v predilnici

Pavlov Andon je doma iz Makedonije. Tri leta je že zaposlen v našem podjetju. Prve štiri mesece, ko je prišel v Slovenijo, je stanoval privatno.

Marič Nedeljko

Pavlov Andon — prvi z leve

»Veste,« nam je dejal, »da bi moral vsak najprej stanovati pri privatniku, da bi lahko cenil to, kar nam podjetje nudi v delavskem domu! Sam sem to občutil na lastni koži. Privatnik me je naravnost odiral. 30 starih tisočakov na mesec sem moral odšteti za golo ležišče v neogrevanem prostoru. Privatnik, kjer sem stanoval, oddaja ležišča 30 do 40 ljudem, vsi skupaj pa imajo na razpolago eno stranišče in en umivalnik. Za stanovanje v delavskem domu bi bil pripravljen odšteti še veliko več denarja, če bi bilo potreb-

no, samo da bi lahko ostal v njem. Dobro vem, da malokatero podjetje tako skrbi za samske delavce kot ravno Tekstilindus. Res škoda, da se tega ne zavedajo vsi stanovalci.«

Videli smo, da Andon ni pretiraval. Lahko napišemo, da je imel v sobi vzoren red in bi ga dali marsikateri gospodinji za vzgled. Ko si sedel v njegovi sobi, si imel občutek, da se je pravkar vselil. Škoda, da je Andonov tako malo!

R. S.

OD dosegli 3000 din

Poprečno izplačani osebni dohodek na zaposlenega v podjetju za mesec december pri polnem delovnem času in polni postavki je že presegel višini 3000 dinarjev ali točneje 3.002,58 dinarjev za 184 plačanih ur. Po posameznih delovnih enotah pa je poprečno izplačani osebni dohodek in primerjava s poprečnim izplačanim osebnim dohodkom za obdobje januar—december 1974 sledeča:

	jan./dec.	1974
Delovna enota December 1974		
Predilnica	2.673,91	2.210,77
Tkalnica I.	2.715,36	2.257,52
Tkalnica II.	2.738,90	2.269,04
Plemenitilnica I.	2.884,60	2.417,31
Plemenitilnica II.	2.806,86	2.384,49
Gravura	3.325,78	2.778,99
Skupne službe	3.510,23	2.981,17

J. Š.

**Dopisujte
v
Tekstilca!**

— obravnavamo — sprejemamo — sklepamo —

TOZD predilnica

Na 27. seji 6. januarja so imeli na dnevnem redu delavskega sveta določitev vrednosti točke in obravnavo pritožb zoper odločbi odbora za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in škode. Na podlagi doseženih rezultatov so se odločili, da bodo za december 1974 izplačali osebne dohodke z vrednostjo točke 4,22. Pod drugo točko dnevnega reda so obravnavali 2 pritožbi; na podlagi obravnave in glasovanja so eno pritožbo ugodno rešili, obravnavo druge pritožbe pa so preložili na naslednjo sejo.

TOZD tkalnica

Delavski svet se je sestel 9. januarja. Na dnevnem redu je bilo obravnavanje dveh samoupravnih sporazumov in sklepanje o sredstvih za nadomestilo OD za opravljene nadure pri montaži statev T 176.

Po obravnavi in podrobnejši obrazložitvi so potrdili Samoupravni sporazum o ustanovitvi in konstituiranju raziskovalne skupnosti Slovenije in Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesno-telesnokulturne skupnosti Kranj.

Na predlog odbora za koordinacijo nagrajevanja so sprejeli sklep, naj se izplača nadomestilo DE tkalnici II za opravljene nadure pri montaži oz. demontaži statev v skupnem znesku 16.634,95 dinarjev.

DE tkalnica II

Delavski svet se je sestel 6. januarja. Obravnavali so poročilo odbora za osebne dohodke in odbora za delovna razmerja. Pregledali so tudi proizvodne dosežke za mesec december, ki so bili naslednji:

	osnovni plan	operativni plan
v votkih	106,5 %	108,1 %
v m	110,7 %	109,0 %
v m ²	110,0 %	109,0 %

Kvaliteta surovega blaga je dosežena 93,1 %, izkoriščanje statev 94 %, asortiman pa 98,7 %.

Na podlagi doseženih proizvodnih rezultatov v decembru so se odločili, da bodo izplačali osebne dohodke z vrednostjo točke 3,94.

Za tem so potrdili tudi opravljene nadure za IV. tromesečje 1974, katerih skupno število je bilo 2.934,5.

DE tkalnica I

Delavski svet se je sestel 6. januarja. Pod drugo točko dnevnega reda so pregledali dosežene rezultate poslovanja v decembru. V tem mesecu so izdelali skupaj 1.458.435 m tkanin in 37.745 m pletenin. Odločili so se, da na podlagi rezultatov izplačajo osebne dohodke z vrednostjo točke 3,96.

Pregledali so tudi plan proizvodnje za mesec januar, ter ga potrdili kot je bil predložen. Potrdili so tudi opravljene nadure za mesec december.

DE plemenitilnica I

Delavski svet se je sestel 4. januarja. Pregledali so izpolnitev plana za december in na podlagi doseženih rezultatov sklenili, da bodo izplačali osebne dohodke z vrednostjo točke 4,25. Pregledali so tudi proizvodni plan za mesec januar in ga potrdili, kot je bil predložen.

DE plemenitilnica II

Delavski svet se je sestel 6. januarja. Pregledali so delovne dosežke za mesec de-

cember in sklenili, da izplačajo osebne dohodke z vrednostjo točke 4,08. Potrdili so tudi predlog odbora za osebne dohodke. Poimensko so obravnavali tudi delavce, ki kršijo delovno disciplino s tem, da zamujajo na delo. V zvezi s tem so sklenili, naj se take delavce, ki večkrat zamujajo, preda v postopek odbora za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in škode.

DE gravura

Delavski svet se je sestel 8. 1. 1975 na izredni seji in sicer je obravnaval akcijski program za letošnje leto. Podlaga za obravnavo akcijskega programa jim je bil plan proizvodnje za leto 1975, oziroma doseženi plan v letu

1974. Naloge, ki jih postavlja plan za leto 1975, so zelo zahtevne, zato so člani DS gravura sprejeli več nalog, ki jim bodo zagotovile realizacijo postavljenega plana. Prvenstveno bo potrebna preureditev prostorov, ki bo omogočila povečanje kapacitet, s tem pa tudi višjo proizvodnjo. V nadaljevanju bo potrebno dokupiti manjkajočo strojno opremo. S tem v zvezi so tudi 26. oktobra lani predložili tehničnemu sektorju program investicij. Kadrovski sektor so zadolžili, da jih preskrbi z manjkajočim kadrom. Sklenili so tudi, da bodo zamujen delovni čas zaradi bolniškega staleža nadomeščali z nadurnim delom. Omejili bodo tudi izhode med delovnim časom,

poostrili bodo delovno in tehnološko disciplino, za kar bodo predvsem odgovorni mojstri in vodje skupin. Kot posebno važno nalogo pa so sprejeli izboljšati kvaliteto izdelkov.

DS skupne službe

Delavski svet se je sestel 6. januarja. Obravnavali so najprej pritožbo zoper odločbo odbora za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in škode ter jo ugodno rešili.

Pod drugo točko so obravnavali razpoložljiva sredstva za osebne dohodke v decembru. Sklenili so, da se izplačajo osebni dohodki z vrednostjo točke 4,91. Potrdili so tudi število opravljenih nadur v mesecu decembru.

Opozorilo udeležencem NOV

NOVOSTI V ZAKONU ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

(sprejetem 11. decembra 1974)

89. člen

Vojaški invalidi, imetniki Partizanske spomenice 1941, borci španske narodnoosvobodilne in revolucionarne vojne 1936—1939 ter odlikovanci z redom narodnega heroja, z redom Karadjordjeve zvezde z meči, z redom Belega orla z meči in z Zlato medaljo Obilica ter borci NOV pred 9. septembrom 1943 oziroma 13. oktobrom 1943 ne plačajo prispevka k stroškom za zdravila.

Za upravičence iz prejšnjega odstavka, ki niso zavarovani po določbah tega zakona, se prispevek k stroškom za zdravila krije iz proračuna SR Slovenije.

90. člen

Upravičencem iz prejšnjega člena in borcem NOV, ki imajo čas udeležbe v vojni ali čas aktivnega in organiziranega dela v NOB priznan v dvojnem trajanju najmanj od 1. januarja 1945 do 15. maja 1945, gre nadomestilo osebnega dohodka po tem zakonu vselej v višini 100 odstotkov od osnove.

Ta zakon začne veljati 8. dan po objavi v Uradnem listu SRS št. 38 od 19. decembra 1974.

S sejma Interstoff v Frankfurtu

(Nadaljevanje z 2. strani)
pasovi. Vse to pa zahteva tudi primerno blago, t. j. mehke crepe, ripse, lahek jersey. Material je čisti bombaž, njegove mešanice s PE, jersey iz poliakrilonitrilnih vlaken, mešanice PE/stanična preja itd. Tudi tkanine iz filamentov dajejo mehak, padajoč otip, zato so se pojavile nove vrste filamentov, ki imajo vse lastnosti nove mode, to so: firma Hoecht Trevira 6-6-0, firma Glanzstoff — Diolen CV, firma Du Pont Ariana.

Poleg tkanin so zanimivi še deseni, ki se pojavljajo za zimo 1975/76. To so majhni drobni vzorci, veliko je rožastih z zabrisanimi barva-

mi v progah, ali so šopki rož na podlagi drobnih rož, vidi se še kašmir v kombinaciji z rožastimi motivi, bordure so v kombinaciji z elementi, ki so v borduri sami, malo je geometrije.

Vse to pa je prilagojeno tendencam barvnih tonov, ki bodo aktualni v tej sezoni. Vse modne barve so imenovale po kamnih, cvetlicah ali po podobnem, vsaka barva je dobila svoje ime, ker na tak način se je barve lažje definiralo.

Med svetlimi toni imamo barvo alabastra, surovega lanu ali svetlo srebrno sivo. Med temnimi so modni toni z niansami enciana, polarno

modra, tirkizno siva, zelena s sivim odtinkom, vinsko rdeča, rubin rdeča, rjavo rdeča, violetno modra. Vse barve imajo rahel odtенок sive.

Za šport in zimsko rekreacijo pa smo občudovali kombinacije črno, belo in sivo predvsem za moške, kar je učinkovalo zelo elegantno.

Pri obisku takega sejma, kjer je tako veliko število

razstavljenih vzorcev, dobi vsak določen vtis tendence, da potem skuša vsaj del teh vtisov uporabiti pri svojem delu. Zato so obiski takih sejmov zelo koristni za vse, ki se ukvarjajo z novimi deseni za naslednje sezone. Važno je namreč, da se držimo linije v svetu, ker le od tega je odvisen naš uspeh.

M. T.

Svobodna Jelovica '75

Dražgoše, vas pod Jelovico, je v nedeljo, 12. januarja, postala pravo mravljišče. Že v zgodnjih jutranjih urah je preplavila po bočje Dražgoš množica ljudi. Vsi so hoteli na osrednjo proslavo, posvečeno 33. obletnici slavne dražgoške bitke. Lepo in sončno jutro je privabilo skoraj 7000-glavo množico na obujanje spominov. Posebej pa je bilo razveseljivo to, da se je tega slavja udeležilo veliko mladine.

Še preden se je začela glavna slovesnost, so se zvrstila razna tekmovanja. V Kropi, ki je od Dražgoš oddaljena skoraj 9 kilometrov, so startale patrolje. Patrolja Kokrškega partizanskega odreda je to progo pretekla v času 1:14,09 in je zasedla prvo mesto, pa tudi ostale patrolje niso dosti zaostajale za prouvrščeno.

Osrednja slovesnost se je začela s slavnostnim govorom sekretarja medobčinskega sveta ZKJ za Gorenjsko Ludvika Kejžarja, zatem pa je sledil lep kulturni program.

Nedeljska slovesnost v Dražgošah bo ostala v lepem spominu vsem, ki so se je udeležili. Celo narava se je priključila praznovanju, saj je naklonila čudovito sončno in toplo vreme, tako da se je večina ljudi vrnila v dolino šele proti večeru.

M. K.

Člani splošne delegacije za SIS

5. decembra smo izvolili člani splošne delegacije za samoupravne interesne skupnosti. Tako so bili izvoljeni v:

TOZD Predilnica

Alibabić Ahmed, Bevc Jože, Blaznik Jože, Cviren Vinco, Gorenc Marija, Hribar Franc, Javornik Marinka, Klinc Janez, Kotnik Marija, Mrak Franc, Novak Francka, Plevel Franc, Rakar Justi, Slavič Miroslav in Zun Dana.

TOZD Tkalnica

Burgar Franc, Gros Marjan, Hafnar Edvard, Hafnar Viktor, Hočvar Antonija, Hudobivnik Ljudmila, Jovanovič Drago, Kalan Jože, Kopač Mato, Kristanc Franc, Križaj Jože, Lotrič Slavko, Peranovič Pavla, Rozman Franc in Zrimšek Janez.

TOZD Plemenitilnica

Božičević Janez, Brlenič Nada, Casar Jože, Cvetan Božena, Fireder Darko, Hostar Tinca, Hrovat Jože, Jež Vinco, Komič Nada, Košir Silva, Lapuh Marinka, Polka Miha, Ramovž Anton, Sušnik Cveto, Završnik dipl. ing. Tomaž.

TOZD Prehrana in oddih

Brodar Lidija, Cmrečnjak Anica, Gerzina Danica, Kreft Marica, Petrovič Brigita, Škrjanc Vida, Tenčič Marija, Tičar Francka, Valand Štefka in Zorman Elica.

DS skupne službe

Alič Ivan, Bergelj Miha, Götz Erik, Hlebec Rudi, Humer Zlata, Jenko Polde, Križaj Franc, Loparnik Breda, Markelj Stane, Mohar Marinka, Ogrizek Majda, Petelin Jože, Štirn Alojz, Tulipan Peter in Vehovec Jože.

8. Samoupravna vodna skupnost Gorenjske (3 delegatska mesta), delegirani so bili Markelj Stane — DS skupne službe, Tenčič Marija — TOZD prehrana in oddih in Alibabić Ahmed — TOZD predilnica, za njihove namestnike pa Vehovec Jože, Kreft Marica in Klinc Janez.

9. Samoupravna stanovanjska skupnost: Le-ta je razde-

ljena na 3 enote, od katerih imamo v vsaki po 2 delegatski mesti.

Tako sta v enoti za graditev stanovanj delegirana Rozman Franc — TOZD tkalnica in Petelin Jože — DS skupne službe, njuna namestnika pa sta Jovanovič Drago in Rakar Justi.

V enoti za gospodarjenje s stanovanjskim skladom sta

delegirana Štirn Alojz — DS skupne službe in Casar Jože — TOZD plemenitilnica, njuna namestnika pa Kristanc Franc in Fireder Darko.

V enoti za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu sta delegirana Gros Marjan — TOZD tkalnica in Alič Ivan — DS skupne službe, njuna namestnika pa Hafnar Viktor in Hrovat Jože.

R. S.

Ročni gasilni aparat za gašenje s prahom — »S«

Za izdelavo gasilnega prahu najpogosteje uporabljajo natrijev hidrokarbonat (soda bikarbona), ki je eno najbolj univerzalnih kemičnih sredstev za gašenje požarov nafte in naftnih derivatov ter pli-

Pri nas ta prašek izdeluje samo »Fabrika sode« Lukavac; prašek pa ima tovarniško oznako Lu-1. Prašek je obstojen pri temperaturi —45° C do +65° C. Prašek Lu-1 ne vsebuje strupenih sestavin in ni škodljiv zdravju. Kadar gasimo s prahom (vnetljive tekočine v večjih posodah ali rezervoarjih) v kombinaciji s peno, uporabljamo prah z oznako »SV«, kateri je obstojen in pene ne razkrajaja.

siti samo z aparati na plin CO₂ (ogljikov dioksid).

Aktiviranje aparata

— aparat snamemo s stene oziroma stebra,
— prinesemo ga v neposredno bližino gorljive snovi,

Takole smo volili 5. decembra

Vsi izvoljeni delegati so se sestali 18. decembra na 1. konferenci splošnih delegacij. Na tem sestanku se je konferenca konstituirala, in sicer je bil za predsednika konference izvoljen MIHA BERGELJ (DS skupne službe), za njegovega namestnika pa JANEZ BOŽIČEVIČ (TOZD plemenitilnica), za zapisnikarja pa sta bili izvoljeni IVA BENCIC in FRANCKA JAKŠE.

Na tej seji so bili tudi določeni delegati za prve seje naslednjih samoupravnih interesnih skupnosti:

1. Samoupravna izobraževalna skupnost (2 delegatski mesti), delegirana sta bila Zrimšek Janez — TOZD tkalnica in Bergelj Miha — DS skupne službe, za njihova namestnika pa Kalan Jože in Erik Götz.

2. Samoupravna kulturna skupnost (2 delegatski mesti), delegirana sta bila Tulipan Peter — DS skupne službe in Završnik ing. Tomaž — TOZD plemenitilnica, za njihova namestnika pa Hlebec Rudi in Lapuh Marinka.

3. Samoupravna skupnost otroškega varstva (2 delegatski mesti), delegirani sta bili Javornik Marinka — TOZD

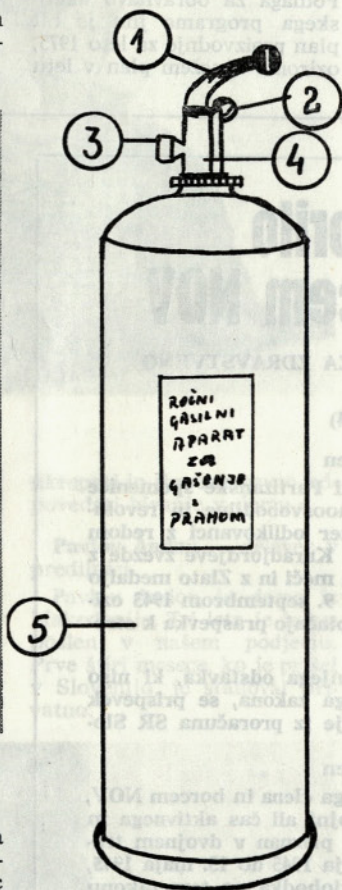
predilnica in Loparnik Breda — DS skupne službe, za njuna namestnika pa Gorenc Marija in Križaj Franc.

4. Samoupravna zdravstvena skupnost (2 delegatski mesti), delegirana sta bila Poljka Miha — TOZD plemenitilnica in Humer Zlata — DS skupne službe, za njihova namestnika pa Barlenič Nada in Mohar Marinka.

5. Samoupravna skupnost socialnega skrbstva (2 delegatski mesti), delegirana sta bila Burgar Franc — TOZD tkalnica in Ogrizek Majda — DS skupne službe, za njihova namestnika pa Hafnar Edvard in Valand Štefka.

6. Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja (2 delegatski mesti), delegirana sta bila Božičević Janez — TOZD plemenitilnica in Hribar Franc — TOZD predilnica, njuna namestnika pa Jež Vinco in Mrak Franc.

7. Samoupravna skupnost za zaposlovanje (2 delegatski mesti), delegirana sta bila Jenko Polde — DS skupne službe in Križaj Jože — TOZD tkalnica, njuna namestnika pa Hostar Tinca in Kopač Mato.

APARAT S-2 IN S-3:

1. ročaj za aktiviranje, 2. varovalka, 3. ročnik, 4. glava aparata, 5. posoda

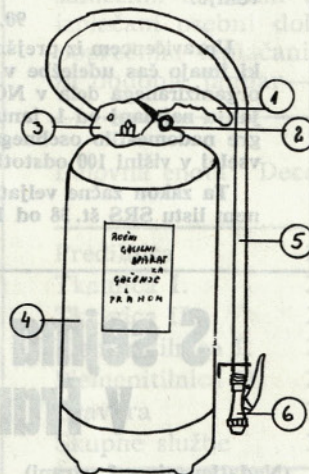
nov. Z njim lahko gasimo tudi električne naprave in elektromotorje do 100 V, ker ne prevaja električnega toka. Z uspehom lahko gasimo tudi trdne snovi, ki gorijo s plamenom in žarom, toda le v začetku, dokler pri gorljivi snovi še ni prišlo do žarišča oziroma do žerjavice.

Naloga gasilnega praška je, da zavira ali celo prepreči žarenje in da prepreči ponovno vzplamtjenje gorljive trdne snovi. Gasilni prašek zatira žarenje tako, da ko pade na snov, katera žari, jo pokrije. Prašni delci, ki padejo na žarečo snov, se stalijo, talina pa zalije in zapre vse razpoke in luknjice. S tem otežkoča ali celo prepreči dostop zraku do žareče snovi. Nastale taline in iz njih nastale skorje slabo prevajajo toploto in s tem preprečujejo ponoven vžig.

Za te požare uporabljamo domači prašek z oznako BCE.

APARAT S-8:

1. posoda, 2. ventil, 3. jeklenka, 4. gumijasta cev, 5. ročnik z vzvodom

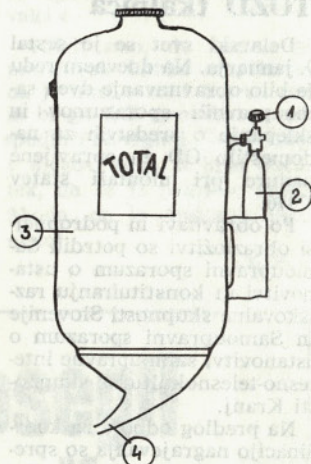

APARAT S-6 IN S-9:

1. ročaj za aktiviranje, 2. varovalka, 3. glava aparata, 4. posoda, 5. gumijasta cev, 6. ročnik z vzvodom

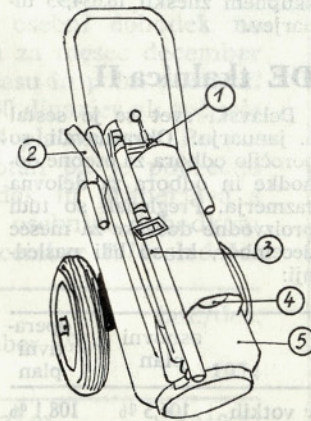
Za gašenje lahkih kovin kot so kalij, natrij, magnezij, aluminijev prah, elektron in termit moramo uporabljati samo posebne vrste prah z oznako D.

S prahom ni priporočljivo gasiti telefonskih in radijskih postaj, ker bi povzročili z njim veliko škode na tistih delih, ki jih požar še ni zajel, oblak prahu pa bi jih že dosegel. Take požare smemo ga-

TOTAL-6:

1. ventil, 2. jeklenka, 3. posoda, 4. ročnik

APARAT S-5:

1. ventil, 2. tlačna cev, 3. ročnik, 4. jeklenka, 5. posoda

— odstranimo varnostno sponko oziroma odvijemo ventil na jeklenki,

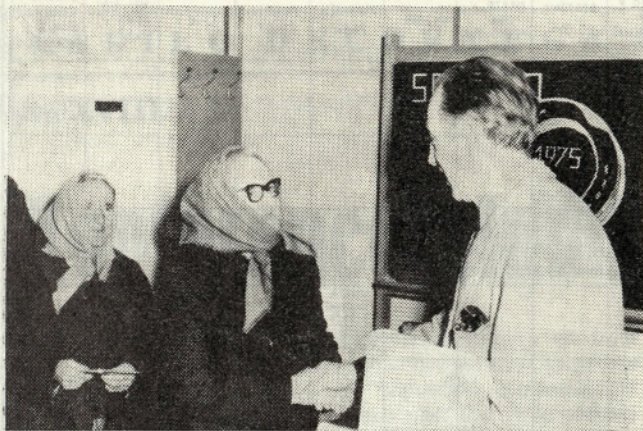
— pritisnemo ročaj aparata navzdol, spustimo, počakamo 2–3 sekunde (pri ročnih gasilnih aparatih S-2 in S-3 pa ročaj ponovno pritisnemo, da lahko gasimo!),

— ustnik oziroma ročnik aparata usmerimo naravnost nad gladino goreče površine in pritisnemo vzvod na ročniku,

— pri začetnih večjih požarih (pri požarih vnetljivih tekočin ali drugih gorljivih snovi) moramo uporabiti več aparatov naenkrat, gašenje pa mora potekati neprekinjeno, dokler požara nismo pogasili,

— površinske požare bomo gasili že od samega roba, potem pa v cik-cak obliki — črti.

Ob novem letu smo obdarili upokoјence

Tako kot že nekaj let nazaj smo tudi letos povabili ob novem letu naše upokoјence. Zanje smo pripravili praktična novoletna darila in jim voščili zdravje in srečo v novem letu. Vabilu se je odzvalo 1080 upokoјencev. Od upokoјencev smo dobili mnogo pismenih in ustnih zahval, v vseh pa je bilo čutiti iskreno hvaležnost kolektivu, da se je ob novem letu spomnil tudi nanje. V časopisu Glas je bila, dne 21. januarja, objavljena naslednja zahvala naših upokoјencev:

»Nekdanji delavci — upokoјenci — Tekstilindusa se vodstvu tovarne in sindikalni organizaciji zahvaljujejo za novoletno povabilo in obdaritev. Vsak upokoјenec je vesel, ko mu poštar prinese vabilo delovne organizacije in kolektiva, v katerem je pustil svoja mlada leta in si prislužil pokoj. Upokoјenci želijo celotnemu kolektivu še mnogo zdravja in delovnih uspehov. Še posebej velja zahvala glavnemu direktorju Dušanu Horjaku z željami za dobro počutje tudi na novem delovnem mestu.«

Upokoјenci

Numizmatika

V novembru smo vam predstavili Slavkoto Fojkarja iz obrata II, katerega konjiček je — numizmatika. Za naše bralce je sestavil prispevek o zgodovini denarja, katerega prvi del smo že objavili. Tokrat pa objavljamo drugi del sestavka:

Srednji vek

Po štiristoletnem rimskem gospodstvu se pojavi praznina, tako da precej časa ni bilo novih novcev.

Razen rimskih, so krožili tod tudi bizantinski in makedonski novci. K nam so zašli s trgovanjem. Ni znano, da

bi Slovani imeli svoj denar, pač pa so obstajale lire sclavonesca, s katerimi so računali tudi drugod. Ob času preseljevanja narodov in z nastopom Karolingov in Merovingov pa se je položaj denarstva precej stabiliziral. Mnogi narodi so uvedli svoj denar, na katerega so upodabljali simbole moči — bika ali leva ali cesarjevo podobo. Iz teh časov poznamo tudi Matiasa Korvina, ki je vladal v Panonskih deželah in deloma tudi pri nas.

Ker pa je bil Mathias Korvin pravičen vladar in je bil na splošno pribljudjen, je prešel kar v pravljico in tako

ga poznamo kot Kralja Matjaža. Naše ozemlje se je nato znašlo pod vladovino Habsburžanov. Ti so uvedli pravo denarno reformo, izdali so tudi lepo oblikovane srebrnike in cekine. V veljavi so bili tudi mali novčki **vinarji**, nato pa so se pojavili še groši in krajcarji.

Po razcvetu trgovine so se pojavili novci Celjskih grofov, Oglejskih patriarhov in tudi Salzburških ter Briksenških škofov.

Ves čas so bili prisotni tudi vpadi Turkov, ki so imeli že tudi svoj denar — Akče, katerega so kovali tudi v Sarajevu. Omeniti moramo tudi obdobje napoleonovih vojn, ki je prinesel v našo deželo še denar francoskih zavojevalcev. Takrat se je pojavil tudi zlatnik, imenovan Napolendor. Ves naštet denar je bil v veljavi do začetka vladanja Marije Terezije. Prav ta vladarica je napravila red v takratnem gospodarstvu, ukini-la pa je tudi suženjstvo. Kovati je dala tudi denar — Šmarne tolarje. Krone so se pojavile l. 1892 z nastopom vladavine Avstro-Ogrske. Tega denarja je bilo precej v obtoku in marsikje po domovih se dobi tu pa tam še kakšen primerek. V prometu so bili tudi 5-kronski srebrniki in goldinarji. Tako stanje je vladalo vse do l. svetovne vojne.

L. 1920 je bila ustanovljena država SHS — to je ozemlje današnje Jugoslavije. Uveden je bil nov denar — Dinar, katerega pa so že prej kovali Srbi. Na našem ozemlju je bilo precej zmede, saj so ljudje plačevali z goriškimi soldi, črnogorskimi perperji in avstrijskimi lirami. Pojavili so se tudi bankovci v dinarjih in označeni tudi s kronami. Iz te dobe se omenja 10-dinarski bankovec ali 40 kron — imenovan kovač (zaradi podobe kovača) to ime se je obdržalo vse do danes. Tudi tisočak je dobil svoje ime po Sv. Juriju, ki je bil natisnjen na bankovec za 1.000 din.

Ves ta denar je obstajal do druge svetovne vojne, ko je naše ozemlje preplaval spet nemški denar — malovredne marke. Z nastajanjem raznih izdajalskih oblasti pa v tem obdobju naletimo tudi na denar Nedičeve Srbije, Rupnikove vrednotnice in Hrvaške kune.

Z nastankom osvobojenih ozemelj se je pojavil prvi partizanski denar in lire za ozemlje Istre in Slov. primorja.

Po končani vojni smo dobipodobo partizana na bankovcih in drobiž iz cinka, pozneje pa iz aluminija.

V naši zgodovini smo torej velikokrat menjali denar, za numizmatika pomeni to »dobro bero«, saj se tako stalno povečuje zbirka.

Pri nekaj leti so bili izdani pri nas zelo lepi srebrniki ob s podobo maršala Tita in mesta Jajca. Izdani so bili tudi zlatniki in dodatni nikeljasti novci z napisom »Fiat panis«, kar pomeni »naj bo kruh«.

Tudi druge države so opešale svoj denar in imajo poleg poglavarjev držav na bankovcih tudi like znamenitih osebnosti.

Naši sosede Avstrijci so vtisnili like Mozarta in Schuberta — dveh slavni kompo-

nistov; Italija se predstavlja z Michelangelom in Leonardom da Vincijem ter Dantajem; Nemci imajo olimpiado in iznajditelja tiskarstva — Gutenberga; Poljaki predstavljajo znamenitega astronoma — Kopernika; Čehi očeta domovine — Tomaža Masaryka; Francozi — Galskega petelina; Sovjeti — srp in kladivo ter križarko Avrora, simbol revolucije.

S silovitim razvojem znanosti in tehnike, so Sovjeti poudarili zgodovinski dogodek — ko je prvi človek poletel v vesolje — in izdali medaljo — novce Jurija Gagarina, Američani pa kmalu nato edinstveni novce — medaljo: ko slavni Apollo ponese prvega človeka na mesec. Kot vidimo, je tudi v numizmatiki prisoten celoten svetovni razvoj.

Avtorju prispevka Slavku Fojkarju se opravičujem, ker smo zaradi tehničnih ovir objavili drugi del članka šele sedaj.

Urednica

Za popoldanske priložnosti

Večkrat se sprašujemo, kaj bi oblekle, ko pridemo iz službe domov, ko je največkrat treba še kuhati kosilo in pospravljati stanovanje.

Oblecite obleko, v kateri se najboljše počutite, vendar nikar v trenerko ali domačo haljo. Če nas presenetijo gostje sredi popoldneva, se ne bomo preveč dobro počutile.

Predlagamo vam, da si ukroјite hlače iz enobarvnega materiala. Poleg si lahko napelete pulover z zanimivimi diagonalnimi črtami, v večih barvah, vendar pazite, da se bodo barve med seboj ujemale. Tudi bluza poleg hlače ali širšega krila je prav tako praktična in uporabna za vsak dan. Prek lahko nosite predpasnik, ki pa ga lahko mimogrede odložite, če vas presenetijo gostje.

M.

Pozdravi vojakov

Celotnemu kolektivu pošiljam lepe pozdrave, posebej pa še vodstvu in ožjim sodelavcem iz plemenitilnice I. Vsem skupaj želim srečno in zdravo novo leto 1975 in da bi dosegli veliko delovnih uspehov.

Dragan Petrović
V. P. 3713/4 VE 11
42002 Karlovac

naj veljajo tudi našim gasilcem in bivšim sostanovalcem iz delavskega doma. Vsem skupaj želim srečno in uspehov polno novo leto 1975.

Drago Mladenović
V. P. 1448/41
42002 Varaždin

Draga vojaka!

Obema se lepo zahvaljuje mo za vse pozdrave in dobre želje, namenjene kolektivu. Tudi vama želimo enako srečno in zdravo novo leto 1975 in vaju lepo pozdravljamo!

Uredništvo

Nagradna križanka

NAGRADE:

- 40.00 din
- 30.00 din
- 20.00 din

Rešitve oddajte najkasneje do 20. 2. 1975 v uredniške skrinjice pri vratarju, ali pa jih pošljite po pošti na uredništvo Tekstilca.

			DEL DREVESA VELIK OGENJ	RESA PRI ŽITNEM KLASU	OGLIKO-VODIK V NAFTI	VOJAŠKA ČELADA	FR. FILM. IGRALKA (MARIE- TÓBE)	DANEŽ MENART	MESTO V ZEM (WESTFALJA)	SESTAVIL I. J.	MESTO V ZDA (PENNSILVA- NIA)	VEZNIK	MANĐŠA ŽABA	TELO, ŽIVOT	IME	VELIKA REKA V AZIJI	SNOV V KORENJU Z VELIKO VITAMINA A		
BERITE TEKSTILCA	PREDLÓG FRANZ KAFKA	ZGODEN	STREDOVNJE ZA IEPOTNA VPRASAŃAZA	DRŽAVA V INDOKINI	IME PAVE SLOV. FILM. (IGRALKE CRINA)	NEZNANEC DANEŽ IPAVEC	QORA NAD ILIRSKO BISTRICO POLJEDLSKO ORODJE	ROMARSKI PLAŠE MUSLIHANOVI POLSVILENA TKANINA	REĐKA KOVINA (ZLITINE) ULIT KOVINSKI BLOK	PRVI SOVJETSKI SATELIT	ITALIJANSKO MESTO ZNANO PO MARMOZU SLOV. GLED. IGRALEC	NEKDANJI VOJAŠKI KONJENIK	MILANO	VRSTA GRENKE PIŽAČE MESTO NA GORENJSKEM	ELEKTRIČNA MERSKA ENOTA ŠAHOVSKA FIGURA				
VELIKA EVROPSKA DRŽAVA							KOVINA-KI PAVLACI DRUČE KOVINE GL. MESTO FILIPINOV					RISTO SAVIN ZASTEKLENA LOPA OB HISI		ITALIJANSKI PREDLÓG POŠKO IME					
ŽIVOBARNI PAPIRČKI ALI TRAKOVI						GESLO NA ZAČETKU KNJIŽICE BANJA				ANASTEZIJ- SKI PRAŠEK LETOVIŠČE V SVIČI									
BERITE TEKSTILCA	PREMER TROPŠKA OVIČALKA	OSEBNI ZAJMEK ŠPANIJA	STRANICA V PRAMOKOTNI TRIKOTNIKU 1000 kg							DRŽAVA V HIMALAJI MODRA BARVA						OBRAT V NAŠI TOVARNI	AMPER		
ODISEJEV OČE			ČRESLOVA KISLINA TEŽA OVOJNINE						RADO SIAONITI PTIČ V NOVI ZELANDIJI			REAKTIVNI IZSTRELEK NORD							
IVO JAN		KDOR DELA METODIČNO KILO HERTZ							VISOKA PLANOVA NA ROBU JULIJSKIH ALP VELIKA JEZIKOVNA SKUPINA				AKADEMSKI ŠPORTNI KLUB IRIDIJ				PLANSAR OVČAR		
LETOVIŠČE V SLOVENSKEM PRIMORJU			MESTO V TESALIZI OPREMA ZA VPREŽNEGA KONJA															IGRALNA KARTA UPORJENI VOĐA KP INDONEZIDE	
IZRASTEK NA KONCU PRETOV			MLINSKI ŽLEB MESTO V NORMANDIJI				OVALEN KROJNIK FR. ŠVIČARSKI PISATELJ (CLAUDE)					DOKTOR DEL KNJIŽICE						VISOK ŽENSKI GLAS FRANČOSKI ASTRONOM	
AVSTRIJA	VZVIŠENA LIRSKA PESEM	KEAVICA PASHA, VRSTA		KISIK PIVSKI VZKLIK			ČIMOSOV AVTO VZVIŠENA LIRSKA PESEM		POD EFEKTEN KONEC ŠAHOVŠKE IGRE				TUJE Ž. IME AKUSTIČNA MERSKA ENOTA						
BERITE TEKSTILCA	DINJA RACA UNIT CENTER				RIMSKO NASELJE (LJUBLJANA)			IME FILM. IGRALKE (ZETELING) CEZIJ					SRBSKI KRALJ IZ 17. STOLETJA TELUR						
VIDEM					HARMONIČNO SOSLEDJE GLASOV									NADLEŽEN ARČES					
LUMP, LOPOV					IGRALEC V MNOŽIČNIH PRIZORIH									AMERIŠKI TELEKOMU- NIKACIJSKI SATELIT					

Zahvale

Ob prerani in boleči izgubi drage mame

FRANČISKE FRANTAR

se iskreno zahvaljujem za iskazano pozornost sodelavcem in sodelavkam pripravljavnice in škrobilnice obrata II, za venec in za izrečeno sožalje.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoča hčerka:
Jenko Cilka

Ob nenadni smrti mojega ljubega očeta

PETRA MOHORIC

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem tkalnice I za poklonjeni venec ter izraze sožalja.

Hčerka Ančka Mohorič

Ob nenadni smrti moje ljube mame, se vsem zahvaljujem za izrečeno sožalje. Posebna zahvala pa še sodelavcem za denarno pomoč.

Tilka Metelko

Ob boleči izgubi mojega drugega očeta

FRANCA ŽAGARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v ekspeditu tkalnice I za podarjeno cvetje, denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Benedičič Mara

Ob smrti drugega očeta

ANTONA KOPORCA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD PO in vsem ostalim za izražena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Franc Koporec

Delavkam adujstirnega oddelka plemenitilnice I se najlepše zahvaljujem za lepo darilo.

Mohor Štefka

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem

ter drugim iz plemenitilnice I za lepa darila, ki so mi jih poklonili. Enaka zahvala velja tudi izvršnemu odboru sindikata. Vsem želim še veliko zdravja in delovnih uspehov pri nadaljnjem delu.

Vinko Benedik

Sindikalni organizaciji se toplo zahvaljujem za obisk in darilo ob novem letu.

Ivanka Korošec

Sodelavcem iz predilnice in tkalnice, predstavnikoma sindikata in organizacije ZK se najlepše zahvaljujem za obiske v bolnici oziroma na domu.

Zorman Kristina in Štefan

Sindikatu podjetja in vsem, ki so sodelovali pri akciji »pomoč za nabavo ozimnice« se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

Angela Justin

Tabela tehničnih podatkov gasilnih aparatov na prah

Aparat	Čas delovanja	Domet curka	Teža aparata
S-2	8 sek.	4 m	4,5 kg
S-3	12 sek.	4 m	6,5 kg
S-6	15 sek.	4 m	12 kg
S-8	20 sek.	4 m	18 kg
S-9	22 sek.	4 m	18 kg
S-50	22 sek.	10-12 m	120 kg

temperatura delovanja pri vseh aparatih je od -20° C do +60° C Z. H.

Zaradi prostorske stiske smo objavili gornjo tabelo na zadnji strani in spada k članku na strani 6.

Dopisujte v naše glasilo

TEKSTILEC — glasilo delovnega kolektiva Tekstilindustrijskega podjetja Kranj — Ureja: glavni in odgovorni urednik Katarina Smodej in odbor za informiranje, ki ga sestavljajo: Metka Friškovec — predsednik, Peter Jekovec — podpredsednik, in člani: Ivica Koblar, Slavka Rojina, Pavla Blažič, Alenka ing. Letinič in Krista Mauser. Tisk: ČP »Gorenjski tisk« v Kranju. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421-1/72

POSTNINA PLACANA V GOTOVINI